ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)
της 27ης Φεβρουαρίου 2007 *

Στην υπόθεση C-354/04 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, ασκηθείσα στις 17 Αυγούστου 2004,

Gestoras Pro Amnistía, με έδρα το Hernani (Ισπανία),

Juan Mari Olano Olano, κάτοικος Μαδρίτης (Ισπανία),

Julen Zelarain Errasti, κάτοικος Μαδρίτης (Ισπανία),

εκπροσωπούμενοι από τον D. Rouget, avocat,

αναιρεσείοντες,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως,** εκπροσωπούμενο από την E. Finnegan και τον M. Bauer,

εναγόμενο πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

το **Βασίλειο της Ισπανίας,** εκπροσωπούμενο από την Abogacía del Estado,

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας,**

παρεμβαίνοντες πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts και R. Schintgen, προέδρους τμήματος, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, P. Lindh, J.-C. Bonichot (εισηγητή) και T. von Danwitz, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Οκτωβρίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αίτηση αναιρέσεως, η Gestoras Pro Amnistía καθώς και οι J. M. Olano Olano και J. Zelarain Errasti ζητούν την αναίρεση της διατάξεως του Πρωτοδικείου

των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 7ης Ιουνίου 2004 στην υπόθεση Τ-333/02, Gestoras Pro Amnistía κ.λπ. κατά Συμβουλίου (μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε την αγωγή τους με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν λόγω της εγγραφής της Gestoras Pro Amnistía στον κατάλογο προσώπων, ομάδων και οντοτήτων περί του οποίου γίνεται λόγος στο άρθρο 1 της κοινής θέσεως 2001/931/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 344, σ. 93), στο άρθρο 1 της κοινής θέσεως 2002/340/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 2ας Μαΐου 2002, σχετικά με την ενημέρωση της κοινής θέσης 2001/931 (ΕΕ L 116, σ. 75), καθώς και στο άρθρο 1 της κοινής θέσεως 2002/462/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2002, σχετικά με την ενημέρωση της κοινής θέσεως 2001/931 και την κατάργηση της κοινής θέσης 2002/340 (ΕΕ L 160, σ. 32).

Το ιστορικό της διαφοράς

2 Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 1 έως 11 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, οι οποίες έχουν ως εξής:

«1 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Gestoras Pro Amnistía είναι οργάνωση έχουσα ως σκοπό την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Χώρα των Βάσκων και, ιδίως, την προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτικών κρατουμένων και εξορίστων. Κατά τους ενάγοντες, η οργάνωση αυτή ιδρύθηκε το 1976 και εδρεύει στο Hernani (Ισπανία). Ως εκπροσώπους της έχει ορίσει τους J. M. Olano Olano και J. Zelarain Errasti. Κανένα επίσημο έγγραφο δεν προσκομίστηκε συναφώς.

2 Στις 28 Σεπτεμβρίου 2001, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών ενέκρινε το ψήφισμα 1373 (2001), με το οποίο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, ότι όλα τα κράτη πρέπει να παρέχουν αμοιβαίως ευρύτατη συνδρομή στο πλαίσιο

των ανακρίσεων που διεξάγονται σε ποινικές υποθέσεις και στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών που αφορούν τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών ή τη στήριξη που παρασχέθηκε στις ενέργειες αυτές, συμπεριλαμβανομένης της συνδρομής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων που βρίσκονται στην κατοχή τους και που είναι απαραίτητα για τη διαδικασία.

3 Με διατάξεις της 2ας και της 19ης Νοεμβρίου 2001, ο πέμπτος κεντρικός ανακριτής της Audiencia Nacional de Madrid διέταξε, αντιστοίχως, τη φυλάκιση των φερομένων ως επικεφαλής της Gestoras Pro Amnistía, μεταξύ των οποίων οι δύο εκπρόσωποί της, και κήρυξε παράνομες τις δραστηριότητες της Gestoras Pro Amnistía, με την αιτιολογία ότι η οργάνωση αυτή αποτελούσε αναπόσπαστο τμήμα της βασκικής αυτονομιστικής οργανώσεως ΕΤΑ. Η Gestoras Pro Amnistía άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής.

4 Στις 27 Δεκεμβρίου 2001, κρίνοντας ότι η δράση της Κοινότητας [και των κρατών μελών] ήταν αναγκαία προκειμένου να εφαρμοστεί το ψήφισμα 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο [της Ευρωπαϊκής Ενώσεως] υιοθέτησε την κοινή θέση 2001/931 [...]. Αυτή η κοινή θέση υιοθετήθηκε βάσει του άρθρου 15 ΕΕ, που περιέχεται στον τίτλο V της Συνθήκης ΕΕ ο οποίος τιτλοφορείται "Διατάξεις σχετικά με μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας" (ΚΕΠΠΑ), και του άρθρου 34 ΕΕ, που περιέχεται στον τίτλο VI της Συνθήκης ΕΕ ο οποίος τιτλοφορείται "Διατάξεις για την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις" [...].

5 Τα άρθρα 1 και 4 της κοινής θέσεως 2001/931 ορίζουν τα εξής:

"*Άρθρο 1*

1. Η παρούσα κοινή θέση εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων στα πρόσωπα, ομάδες και οντότητες που ενέχονται σε τρομοκρατικές πράξεις και τα οποία παρατίθενται στο παράρτημα.

[...]

6. Τα ονόματα των προσώπων και οντοτήτων τα οποία περιλαμβάνονται στον κατάλογο εξετάζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον μια φορά το εξάμηνο, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η διατήρησή τους στον κατάλογο δικαιολογείται."

"*Άρθρο 4*

Τα κράτη μέλη παρέχουν αμοιβαίως, διά της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις στα πλαίσια του Τίτλου VI της Συνθήκης [ΕΕ] την ευρύτατη δυνατή συνδρομή στην πρόληψη και καταπολέμηση τρομοκρατικών πράξεων. Προς το σκοπό αυτό, για τις έρευνες και διαδικασίες τις οποίες διεξάγουν οι αρχές τους σε σχέση με οιοδήποτε από τα πρόσωπα, ομάδες και οντότητες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα, ασκούν πλήρως, κατόπιν αιτήσεως, τις εξουσίες που έχουν σύμφωνα με τις πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλες διεθνείς συμφωνίες, διακανονισμούς και συμβάσεις οι οποίες δεσμεύουν τα κράτη μέλη."

6 Το σημείο 2 του παραρτήματος της κοινής θέσεως 2001/931 που αφορά τις "ομάδες και οντότητες" αναφέρει τα εξής:

"* — Euskadi Ta Askatasuna/Tierra Vasca y Libertad/[Pays basque et liberté]/Βασκική Πατρίδα και Ελευθερία (ΕΤΑ)

(Οι ακόλουθες οργανώσεις αποτελούν μέρος της τρομοκρατικής οργάνωσης ΕΤΑ: K.a.s, Xaki, Ekin, Jarrai-Haika-Segi, Gestoras pro-amnistía)."

7 Στην υποσημείωση του παραρτήματος αυτού αναφέρεται ότι "τα πρόσωπα που επισημαίνονται με * υπόκεινται μόνο στο άρθρο 4".

8 Στις 27 Δεκεμβρίου 2001, το Συμβούλιο υιοθέτησε επίσης την κοινή θέση 2001/930/ΚΕΠΠΑ, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 344, σ. 90), και εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 2580/2001, για τη λήψη ειδικών περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 344, σ. 70), και την απόφαση 2001/927/ΕΚ, για την κατάρτιση του καταλόγου που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2580/2001 (ΕΕ L 344, σ. 83). Σε κανένα από τα κείμενα αυτά δεν γίνεται μνεία των ονομάτων των εναγόντων.

9 Σύμφωνα με τη δήλωση του Συμβουλίου [της 18ης Δεκεμβρίου 2001] η οποία προσαρτήθηκε στα πρακτικά κατά την υιοθέτηση της κοινής θέσεως 2001/931 και τη θέσπιση του κανονισμού 2580/2001 (στο εξής: δήλωση του Συμβουλίου περί του δικαιώματος αποζημιώσεως),

> "[τ]ο Συμβούλιο υπενθυμίζει, όσον αφορά το άρθρο 1, παράγραφος 6, της κοινής θέσεως [2001/931], ότι κάθε σφάλμα ως προς τα πρόσωπα, τις ομάδες ή τις οντότητες που αυτή αφορά παρέχει δικαίωμα στο θιγόμενο μέρος να ζητήσει δικαστικώς αποζημίωση."

10 Με απόφαση της 23ης Μαΐου 2002, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου απέρριψε ως απαράδεκτη την προσφυγή που άσκησαν οι ενάγοντες κατά των δεκαπέντε κρατών μελών, αφορώσα την κοινή θέση 2001/931, με το σκεπτικό ότι η καταγγελλόμενη κατάσταση δεν τους προσέδιδε την ιδιότητα των θυμάτων παραβιάσεως της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών[,που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, στο εξής: ΕΣΔΑ] [*Recueil des arrêts et décisions 2002-V*].

11 Στις 2 Μαΐου και στις 17 Ιουνίου 2002, το Συμβούλιο υιοθέτησε, δυνάμει των άρθρων 15 ΕΕ και 34 ΕΕ, τις κοινές θέσεις 2002/340/ΚΕΠΠΑ και 2002/462/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με την ενημέρωση της κοινής θέσεως 2001/931 (ΕΕ L 116, σ. 75, και ΕΕ L 160, σ. 32). Τα παραρτήματα των δύο αυτών κοινών θέσεων περιέχουν την ονομασία της Gestoras Pro Amnistía, αναγραφόμενη κατά τον ίδιο τρόπο όπως και στην κοινή θέση 2001/931.»

3 Προς συμπλήρωση αυτής της εκθέσεως του ιστορικού της διαφοράς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι το άρθρο 1, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, της κοινής θέσεως 2001/931 προβλέπει τα ακόλουθα:

«Ο κατάλογος [των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων που ενέχονται σε τρομοκρατικές πράξεις] του παραρτήματος καταρτίζεται βάσει ακριβών πληροφοριών ή στοιχείων του σχετικού φακέλου τα οποία δεικνύουν ότι έχει ληφθεί απόφαση από αρμόδια αρχή έναντι [αυτών των] προσώπων, ομάδων και οντοτήτων, είτε η εν λόγω απόφαση αφορά την έναρξη ανακριτικών πράξεων ή ποινικής διώξεως για μια τρομοκρατική πράξη ή την απόπειρα τέλεσης ή τη συμμετοχή ή τη διευκόλυνση μιας τέτοιας πράξης βάσει σοβαρών και αξιοπίστων αποδείξεων ή ενδείξεων είτε καταδίκη για τέτοιες πράξεις. [...]»

4 Η Gestoras Pro Amnistía ζήτησε από το Συμβούλιο να της επιτρέψει την πρόσβαση στα έγγραφα βάσει των οποίων την ενέγραψε στον κατάλογο του παραρτήματος της κοινής θέσεως 2001/931. Με επιστολή της 27ης Μαρτίου 2002, ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου κοινοποίησε στη Gestoras Pro Amnistía μια σειρά εγγράφων σχετικών με την κοινή αυτή θέση. Θεωρώντας ότι τα έγγραφα αυτά δεν την αφορούσαν ούτε συγκεκριμένα ούτε προσωπικά, η οργάνωση απηύθυνε νέα αίτηση στο Συμβούλιο, το οποίο την απέρριψε, με έγγραφο της 21ης Μαΐου 2002, με την αιτιολογία ότι τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία για την κατάρτιση του εν λόγω καταλόγου, αφού εξετάστηκαν και ελήφθη η σχετική απόφαση, είχαν επιστραφεί στις ενδιαφερόμενες εθνικές αντιπροσωπείες.

Η αγωγή ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη

5 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 31 Οκτωβρίου 2002, οι ενάγοντες ζήτησαν:

— να υποχρεωθεί το Συμβούλιο να καταβάλει, αφενός, στη Gestoras Pro Amnistía το ποσό των 1 000 000 ευρώ και, αφετέρου, στους J. M. Olano Olano και J. Zelarain Errasti το ποσό των 100 000 ευρώ στον καθένα, προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν από την εγγραφή της Gestoras Pro Amnistía στον κατάλογο των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 1, αντιστοίχως, των κοινών θέσεων 2001/931, 2002/340 και 2002/462·

— να υποχρεωθεί το Συμβούλιο να καταβάλει επί των ποσών αυτών τόκους υπερημερίας με επιτόκιο 4,5 % ετησίως από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου και μέχρι της πραγματικής καταβολής τους, και

— να καταδικαστεί το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

6 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 12 Φεβρουαρίου 2003, το Συμβούλιο προέβαλε ένσταση απαραδέκτου δυνάμει του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου και ζήτησε από το Πρωτοδικείο να κρίνει την αγωγή προδήλως απαράδεκτη και να καταδικάσει «την ενάγουσα» στα δικαστικά έξοδα.

7 Με διάταξη της 5ης Ιουνίου 2003, ο πρόεδρος του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου επέτρεψε στο Βασίλειο της Ισπανίας και στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας να παρέμβουν υπέρ των αιτημάτων του Συμβουλίου. Μόνον το Βασίλειο της Ισπανίας κατέθεσε παρατηρήσεις επί της ενστάσεως απαραδέκτου.

8 Με τις παρατηρήσεις τους επί της ενστάσεως απαραδέκτου, οι ενάγοντες ζήτησαν από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει παραδεκτή την αγωγή αποζημιώσεως·

— επικουρικώς, να διαπιστώσει την εκ μέρους του Συμβουλίου παραβίαση των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, και

— εν πάση περιπτώσει, να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

9 Με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, την οποία εξέδωσε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 111 του Κανονισμού Διαδικασίας του, το Πρωτοδικείο, χωρίς να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία, απέρριψε την αγωγή.

10 Καταρχάς, έκρινε ότι ήταν προδήλως αναρμόδιο, στο πλαίσιο του νομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, να επιληφθεί της αγωγής αποζημιώσεως.

11 Για να καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό, το Πρωτοδικείο παρατήρησε ότι οι ενάγοντες δεν ενέπιπταν στο άρθρο 4 της κοινής θέσεως 2001/931, δυνάμει του οποίου τα κράτη μέλη παρέχουν αμοιβαίως την ευρύτερη δυνατή συνδρομή στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις η οποία προβλέπεται στον τίτλο VI της Συνθήκης ΕΕ, και ότι, κατά συνέπεια, οι πράξεις που υποτίθεται ότι είχαν προξενήσει την προβαλλόμενη ζημία είχαν ως μόνη κατάλληλη νομική βάση το άρθρο 34 ΕΕ. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι οι μόνες δυνατότητες ασκήσεως ένδικης προσφυγής που προβλέπονται στο άρθρο 35, παράγραφοι 1, 6

και 7, ΕΕ, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 46 ΕΕ, ήταν η προδικαστική παραπομπή, η προσφυγή ακυρώσεως και η διευθέτηση των διαφορών μεταξύ κρατών μελών. Κατά συνέπεια, έκρινε ότι, στο πλαίσιο του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ, δεν προβλέπεται καμία αγωγή αποζημιώσεως.

12 Δεύτερον, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ήταν, ωστόσο, αρμόδιο να κρίνει επί της αγωγής, αλλά μόνον καθόσον η αγωγή στηριζόταν σε προσβολή των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας.

13 Το Πρωτοδικείο υπενθύμισε, συγκεκριμένα, ότι ο κοινοτικός δικαστής είναι αρμόδιος να εξετάζει μήπως μια πράξη που εκδόθηκε στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΕ θίγει τις αρμοδιότητες της Κοινότητας. Εξέτασε έτσι, στις σκέψεις 41 έως 47 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, μήπως το Συμβούλιο, εκδίδοντας τις επίδικες πράξεις, σφετερίστηκε παρανόμως τις αρμοδιότητες της Κοινότητας.

14 Ωστόσο, το Πρωτοδικείο θεώρησε ότι οι ενάγοντες δεν μπόρεσαν να επικαλεστούν κάποια νομική βάση στη Συνθήκη ΕΚ που να μην τηρήθηκε. Έκρινε ότι το Συμβούλιο δικαίως στηρίχθηκε στον τίτλο VI της Συνθήκης ΕΕ για να υιοθετήσει τις επίδικες πράξεις και ότι, ως εκ τούτου, η αγωγή, στο μέτρο που στηριζόταν στην αγνόηση των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, ήταν απορριπτέα ως προδήλως αβάσιμη.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

15 Οι αναιρεσείοντες ζητούν από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη·

— να αποφανθεί το ίδιο επί της αγωγής και να δεχθεί τα αιτήματα της αγωγής που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου, και

— να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

16 Το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως προδήλως απαράδεκτη·

— επικουρικώς, να την απορρίψει ως αβάσιμη·

— εν ανάγκη, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου, και

— να καταδικάσει τους αναιρεσείοντες στα δικαστικά έξοδα.

17 Το Βασίλειο της Ισπανίας διατυπώνει αιτήματα ταυτόσημα με εκείνα του Συμβουλίου.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

18 Το Συμβούλιο και το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζουν ότι τα επιχειρήματα που αναπτύσσουν οι αναιρεσείοντες ταυτίζονται, κατ' ουσίαν, με τα επιχειρήματα που

ήδη εξέθεσαν πρωτοδίκως και δεν αφορούν ειδικότερα το νομικό σφάλμα από το οποίο, κατ' αυτούς, πάσχει η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη. Ως εκ τούτου, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτη.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

— Όσον αφορά το μέρος της αιτήσεως αναιρέσεως που βάλλει κατά της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως καθόσον αυτή απορρίπτει τον ισχυρισμό ότι το Συμβούλιο σφετερίστηκε τις αρμοδιότητες της Κοινότητας

19 Οι αναιρεσείοντες υποστήριξαν ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι το Συμβούλιο, υιοθετώντας την κοινή θέση 2001/931, η οποία επιβεβαιώθηκε με τις κοινές θέσεις 2002/340 και 2002/462, σφετερίστηκε εκουσίως τις αρμοδιότητες της Κοινότητας με σκοπό να στερήσει στα πρόσωπα που αφορούσε η κοινή αυτή θέση το δικαίωμα ασκήσεως πραγματικής προσφυγής.

20 Με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ήταν αρμόδιο να εκδικάσει την αγωγή μόνο στο μέτρο που στηριζόταν στην αγνόηση των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, παραπέμποντας, μεταξύ άλλων, στην απόφαση της 12ης Μαΐου 1998, C-170/96, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1998, σ. I-2763, σκέψη 17). Με τις σκέψεις 45 και 46 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το άρθρο 34 ΕΕ αποτελούσε την κατάλληλη νομική βάση για τη θέσπιση του άρθρου 4 της κοινής θέσεως 2001/931 και ότι οι ενάγοντες δεν μπόρεσαν να αναφέρουν κάποια νομική βάση της Συνθήκης ΕΚ που να μην τηρήθηκε.

21 Με την αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, οι αναιρεσείοντες περιορίζονται να επαναλάβουν ότι το Συμβούλιο υιοθέτησε τις προμνησθείσες κοινές θέσεις χρησιμοποιώντας ως νομική βάση το άρθρο 34 ΕΕ με μοναδικό σκοπό να τους στερήσει το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής. Οι αναιρεσείοντες δεν προβάλλουν, ωστόσο, κανένα επιχείρημα προς στήριξη της θέσεως αυτής.

22 Όμως, από τα άρθρα 225 ΕΚ, 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και 112, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να παραθέτει επακριβώς τα επικρινόμενα σημεία της αποφάσεως ή της διατάξεως της οποίας ζητείται η αναίρεση, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αίτημα αυτό (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 34, και της 8ης Ιανουαρίου 2002, C-248/99 P, Γαλλία κατά Monsanto και Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-1, σκέψη 68, καθώς και διάταξη της 11ης Νοεμβρίου 2003, C-488/01 P, Martinez κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-13355, σκέψη 40).

23 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως υποστηρίζουν το Συμβούλιο και το Βασίλειο της Ισπανίας, η αίτηση αναιρέσεως δεν αναφέρει τον λόγο για τον οποίο το σκεπτικό επί του οποίου στηρίχθηκε το Πρωτοδικείο, στις σκέψεις 45 και 46 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, είναι εσφαλμένο. Η αίτηση αναιρέσεως είναι, ως εκ τούτου και στο μέτρο αυτό, απαράδεκτη.

— Όσον αφορά το μέρος της αιτήσεως αναιρέσεως που βάλλει κατά της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως καθόσον αυτή κρίνει το Πρωτοδικείο αναρμόδιο να εκδικάσει την αγωγή αποζημιώσεως

24 Όπως ελέχθη προηγουμένως, από τα άρθρα 225 ΕΚ, 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και 112, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να παραθέτει επακριβώς τα επικρινόμενα σημεία της αποφάσεως ή της διατάξεως της οποίας ζητείται η αναίρεση, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αίτημα αυτό.

25 Στην υπό κρίση υπόθεση, και αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από το Συμβούλιο και το Βασίλειο της Ισπανίας, η αίτηση αναιρέσεως, στον βαθμό που αφορά την άρνηση του Πρωτοδικείου να θεωρήσει εαυτό αρμόδιο προς εκδίκαση της αγωγής αποζημιώσεως, δεν περιορίζεται στην επανάληψη των ισχυρισμών και των επιχειρημάτων που αναπτύχθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου, αλλά αναφέρει τα επικρινόμενα στοιχεία της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αίτημα αυτό.

26 Επομένως, η αίτηση αναιρέσεως είναι παραδεκτή στο μέτρο που βάλλει κατά του μέρους εκείνου της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως με το οποίο το Πρωτοδικείο έκρινε εαυτό αναρμόδιο να εκδικάσει την αγωγή αποζημιώσεως.

Επί του παραδεκτού ορισμένων λόγων αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

27 Όσον αφορά το παραδεκτό ορισμένων λόγων αναιρέσεως, το Συμβούλιο και το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζουν, εξάλλου, ότι προβλήθηκε για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως και είναι ως εκ τούτου απαράδεκτος ο λόγος που αντλείται από την εξέταση των δύο διαδοχικών γλωσσικών διατυπώσεων της υποσημειώσεως του παραρτήματος της κοινής θέσεως 2001/931, που ορίζει ότι οι κατηγορίες που επισημαίνονται με «*» «υπόκεινται μόνο στο άρθρο 4». Κατά τους αναιρεσείοντες, από την εξέταση αυτή προκύπτει ότι, πριν από την τροποποίησή της με την κοινή θέση 2003/482/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2003 (ΕΕ L 160, σ. 100), η υποσημείωση αυτή αναφερόταν αποκλειστικά στα «πρόσωπα», ήτοι στα φυσικά πρόσωπα, εξαιρουμένων των «ομάδων και οντοτήτων», και ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, στις 31 Οκτωβρίου 2002, ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής της ενώπιον του Πρωτοδικείο, η Gestoras Pro Amnistía δεν περιλαμβανόταν στην κατηγορία των «προσώπων που υπόκειται μόνο στο άρθρο 4», αλλά στην κατηγορία των ομάδων και οντοτήτων που υπόκεινται στις ενέργειες της Κοινότητας που μνημονεύονται στα άρθρα 2 και 3 της κοινής θέσεως 2001/931.

28 Το Συμβούλιο παρατηρεί επίσης ότι δεν υποβλήθηκαν στην κρίση του Πρωτοδικείου και απαραδέκτως, συνεπώς, προβάλλονται δύο ισχυρισμοί των αναιρεσειόντων. Πρόκειται, πρώτον, για τον ισχυρισμό που αντλείται από το ότι τα κράτη μέλη όφειλαν να τηρήσουν τις προγενέστερες συμβατικές υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 30 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών, της 23ης Μαΐου 1969, το οποίο αφορά την εφαρμογή διαδοχικών συνθηκών που αφορούν το ίδιο θέμα, και με το άρθρο 307 της Συνθήκης ΕΚ. Η τήρηση των προγενεστέρων

αυτών συμβατικών δεσμεύσεων διασφαλίζει τον ουσιαστικό σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών. Ο δεύτερος απαράδεκτος ισχυρισμός είναι ο αντλούμενος από την ύπαρξη, στη νομολογία του Δικαστηρίου, της ερμηνευτικής αρχής της «διευρυμένης αρμοδιότητας», δυνάμει της οποίας το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι έχει αρμοδιότητα και πέραν των όρων της Συνθήκης.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

29 Κατά το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, απαγορεύεται κατά τη διάρκεια της δίκης η προβολή νέων ισχυρισμών, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία.

30 Αν επιτρεπόταν στον διάδικο να προβάλει για πρώτη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου ισχυρισμό που δεν προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου, τούτο θα σήμαινε ότι ο διάδικος αυτός θα είχε τη δυνατότητα να υποβάλει στην κρίση του Δικαστηρίου, του οποίου η αναιρετική αρμοδιότητα είναι περιορισμένη, διαφορά με ευρύτερο περιεχόμενο από τη διαφορά που εκδίκασε το Πρωτοδικείο. Η αναιρετική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται στην εκτίμηση της νομικής λύσεως που δόθηκε κατόπιν εξετάσεως των προβληθέντων ενώπιον του Πρωτοδικείου ισχυρισμών (βλ. απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψεις 58 και 59).

31 Στην υπό κρίση υπόθεση, διαπιστώνεται ότι οι ισχυρισμοί που αντλούνται από την τροποποίηση της γλωσσικής διατυπώσεως στην υποσημείωση του παραρτήματος της κοινής θέσεως 2001/931, από την τήρηση, εκ μέρους των κρατών μελών, των προγενεστέρων συμβατικών δεσμεύσεών τους και από τη γενική ερμηνευτική αρχή της «διευρυμένης αρμοδιότητας» του Δικαστηρίου δεν προβλήθηκαν από τους ενάγοντες ενώπιον του Πρωτοδικείου.

32 Συνεπώς, οι ισχυρισμοί αυτοί είναι απαράδεκτοι.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

33 Οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν ότι το Πρωτοδικείο κακώς έκρινε εαυτό αναρμόδιο να εξετάσει την αγωγή αποζημιώσεως.

34 Η Ένωση αποτελεί κοινότητα δικαίου η οποία εγγυάται, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 2, ΕΕ, το δικαίωμα ασκήσεως πραγματικής προσφυγής, που προβλέπεται στο άρθρο 13 της ΕΣΔΑ, καθώς και το δικαίωμα στην απονομή δικαιοσύνης, που προβλέπεται στο άρθρο 6 της ίδιας Συμβάσεως.

35 Εξάλλου, με τη δήλωσή του περί του δικαιώματος αποζημιώσεως, το Συμβούλιο αναγνώρισε ότι κάθε σφάλμα κατά την κατάρτιση του καταλόγου που προσαρτάται στην κοινή θέση 2001/931 συνιστά πταίσμα του, το οποίο παρέχει δικαίωμα αποζημιώσεως. Με τη δήλωση αυτή, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι υπέρ των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων που, όπως οι αναιρεσείοντες, εμπίπτουν στο άρθρο 4 της κοινής θέσεως 2001/931, πρέπει να αναγνωρίζεται το δικαίωμα αυτό υπό τους ίδιους όρους όπως και στα πρόσωπα, ομάδες και οντότητες που έχουν εγγραφεί στον κατάλογο του παραρτήματος του κανονισμού 2580/2001 ή που εμπίπτουν στο άρθρο 3 της εν λόγω κοινής θέσεως, τα οποία μπορούν να απευθύνονται στο Πρωτοδικείο οσάκις μνημονεύονται σε πράξεις που εκδίδονται δυνάμει της Συνθήκης ΕΚ. Οι αναιρεσείοντες παραπέμπουν συναφώς στη διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 15ης Μαΐου 2003, T-47/03 R, Sison κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2003, σ. II-2047).

36 Εξάλλου, εφόσον η πράξη που προξένησε την προβαλλόμενη ζημία αποτελεί πράξη την οποία εξέδωσε το Συμβούλιο από κοινού με το σύνολο των κρατών μελών, δεν είναι δυνατή η άσκηση αγωγής αποζημιώσεως ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία είναι αναρμόδια να την εκδικάσουν, καθόσον η ευθύνη των κρατών μελών είναι αδιαίρετη.

37 Υποστηρίζεται, εξάλλου, ότι η απόφαση 2003/48/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με την εφαρμογή ειδικών μέτρων αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας σύμφωνα με το άρθρο 4 της κοινής θέσεως 2001/931 (ΕΕ 2003, L 16, σ. 68), αναφέρει, στην όγδοη αιτιολογική της σκέψη, ότι «[η] παρούσα απόφαση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αναγνωριζόμενες στο άρθρο 6 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση αρχές. Κανένα στοιχείο της παρούσας απόφασης δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επιτρέπει την παραβίαση της νομικής προστασίας που παρέχει το εθνικό δίκαιο στα πρόσωπα, τις ομάδες και τις οντότητες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος της κοινής θέσης 2001/931/ΚΕΠΠΑ».

38 Η δήλωση του Συμβουλίου περί του δικαιώματος αποζημιώσεως, υπό το φως της όγδοης αιτιολογικής σκέψεως της αποφάσεως 2003/48, καθώς και το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ, συναποτελούν στέρεη νομική βάση προς θεμελίωση της αρμοδιότητας του κοινοτικού δικαστή. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο, στην αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, υπέπεσε σε νομική πλάνη δηλώνοντας ότι ήταν αναρμόδιο να αποφανθεί επί των αιτημάτων της αγωγής.

39 Οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν, εξάλλου, ότι το Συμβούλιο, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, υιοθέτησε διάφορα κείμενα στηριζόμενα σε διαφορετικές νομικές βάσεις με στόχο να στερήσει από ορισμένες κατηγορίες προσώπων, ομάδων και οντοτήτων το δικαίωμα ασκήσεως πραγματικής προσφυγής.

40 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη. Το Πρωτοδικείο ορθώς θεώρησε ότι δεν προβλέπεται καμία δυνατότητα ασκήσεως αγωγής στο πλαίσιο του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ. Εφόσον δεν πρόκειται για πράξη εκδοθείσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αλλά για πράξη εκδοθείσα δυνάμει των διατάξεων που διέπουν την Ένωση, δεν μπορεί να ασκηθεί αγωγή αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 288 ΕΚ. Προς στήριξη της θέσεώς του, το Συμβούλιο επικαλείται την απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1975, 99/74, Grands moulins des Antilles κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1975, σ. 483, σκέψη 17).

41 Η όγδοη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 2003/48 αναφέρεται μόνο στη νομική προστασία που παρέχει «το εθνικό δίκαιο» και όχι εκείνη που παρέχεται σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Ούτε το κείμενο αυτό ούτε η δήλωση του Συμβουλίου περί του δικαιώματος αποζημιώσεως μπορούν να επιτρέψουν στον κοινοτικό δικαστή να αποφανθεί επί της αγωγής αποζημιώσεως που άσκησαν οι αναιρεσείοντες και η οποία δεν προβλέπεται από τη Συνθήκη ΕΕ.

42 Το Βασίλειο της Ισπανίας αναφέρει ότι οι δραστηριότητες της Gestoras Pro Amnistía κηρύχθηκαν παράνομες με διάταξη της 19ης Δεκεμβρίου 2001 του πέμπτου κεντρικού ανακριτή της Audiencia Nacional de Madrid. Κατά του J. M. Olano Olano, που είχε ήδη επανειλημμένως καταδικαστεί από την ισπανική δικαιοσύνη, ιδίως για κατοχή όπλων, πυρομαχικών ή εκρηκτικών, εκδόθηκε από τον ίδιο κεντρικό ανακριτή διεθνές ένταλμα συλλήψεως. Ο ανωτέρω συνελήφθη στις 3 Δεκεμβρίου 2001 από τη γαλλική αστυνομία, παραδόθηκε στις ισπανικές αρχές και φυλακίστηκε στη Μαδρίτη. Ο J. Zelarain Errasti, ο οποίος συνελήφθη στις 31 Οκτωβρίου 2001 λόγω των δραστηριοτήτων του στη Gestoras Pro Amnistía, είναι κατηγορούμενος σε διαδικασία ενώπιον της ισπανικής δικαιοσύνης αφορώσα την ένωση αυτή, καθώς και σε άλλη διαδικασία με την κατηγορία της συμμετοχής σε τρομοκρατική οργάνωση.

43 Επί της ουσίας, το Βασίλειο της Ισπανίας συμμερίζεται την άποψη του Συμβουλίου. Στην αίτηση αναιρέσεως δεν γίνεται επίκληση κανενός στοιχείου ικανού να θέσει εν αμφιβόλω τη νομιμότητα της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

— Επί του λόγου αναιρέσεως που αντλείται από την παράβαση των διατάξεων του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ

44 Από το άρθρο 46 ΕΕ προκύπτει ότι οι διατάξεις των Συνθηκών ΕΚ και ΕΚΑΕ σχετικά με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου εφαρμόζονται στον τίτλο VI της Συνθήκης ΕΕ μόνον «υπό τους όρους οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο 35 [ΕΕ]».

45 Η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει ότι το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα σε τρεις περιπτώσεις. Πρώτον, δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 35 ΕΕ, έχει αρμοδιότητα να αποφαίνεται με προδικαστικές αποφάσεις επί του κύρους και της ερμηνείας των αποφάσεων-πλαίσιο και των αποφάσεων, επί της ερμηνείας των συμβάσεων που καταρτίζονται βάσει του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ, καθώς και επί του κύρους και της ερμηνείας των μέτρων εφαρμογής τους. Δεύτερον, η παράγραφος 6 προβλέπει επίσης αρμοδιότητα του Δικαστηρίου προς έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων-πλαίσιο και των αποφάσεων οσάκις ασκείται προσφυγή από κράτος μέλος ή από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της Συνθήκης ΕΕ ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της, ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας. Τέλος, η παράγραφος 7 προβλέπει ότι το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να αποφαίνεται επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ κρατών μελών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή πράξεων που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 34, παράγραφος 2, ΕΕ εφόσον η διαφορά αυτή δεν μπορεί να επιλυθεί από το Συμβούλιο εντός έξι μηνών από της υποβολής της στο Συμβούλιο εκ μέρους ενός από τα μέλη του.

46 Το άρθρο 35 ΕΕ δεν απονέμει, αντιθέτως, στο Δικαστήριο καμία αρμοδιότητα προς εκδίκαση αγωγών αποζημιώσεως.

47 Εξάλλου, το άρθρο 41, παράγραφος 1, ΕΕ δεν περιλαμβάνει, μεταξύ των άρθρων της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που έχουν εφαρμογή στους τομείς που μνημονεύονται στον τίτλο VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, κατά το οποίο η Κοινότητα υποχρεούται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν τα όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ούτε το άρθρο 235 ΕΚ, σύμφωνα με το οποίο το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί των διαφορών αποζημιώσεως που προβλέπονται στο άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 15ης Μαρτίου 2005, C-160/03, Ισπανία κατά Eurojust, Συλλογή 2005, σ. I-2077, σκέψη 38).

48 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο, με τη διάταξή του, δεν υπέπεσε σε νομική πλάνη κρίνοντας ότι ουδεμία αγωγή αποζημιώσεως προβλέπεται στο πλαίσιο του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ. Συνεπώς, αυτός ο λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

— Επί του λόγου αναιρέσεως που αντλείται από την προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας

49 Οι νυν αναιρεσείοντες επικαλέστηκαν επίσης ενώπιον του Πρωτοδικείου τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και, ιδίως, του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας το οποίο απορρέει από το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ. Υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι δεν διαθέτουν κανένα άλλο μέσο για να προσβάλουν την εγγραφή της Gestora Pro Amnistía στον κατάλογο του παραρτήματος της κοινής θέσεως 2001/931 και ότι η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη προσβάλλει το δικαίωμά τους για αποτελεσματική δικαστική προστασία.

50 Είναι αληθές ότι, όσον αφορά την Ένωση, οι Συνθήκες εγκαθίδρυσαν ένα σύστημα μέσων δικαστικής προστασίας στο οποίο οι αρμοδιότητες του Δικαστηρίου είναι, δυνάμει του άρθρου 35 ΕΕ, λιγότερο εκτεταμένες στο πλαίσιο του τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση απ' όσο στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Ιουνίου 2005, C-105/03, Pupino, Συλλογή 2005, σ. I-5285, σκέψη 35). Είναι, άλλωστε, λιγότερο εκτεταμένες στο πλαίσιο του τίτλου V. Είναι μεν, ασφαλώς, δυνατό να προβλεφθεί ένα σύστημα μέσων ένδικης προστασίας, ιδίως δε ένα καθεστώς εξωσυμβατικής ευθύνης πέραν αυτού που έχουν εγκαθιδρύσει οι Συνθήκες, πλην όμως εναπόκειται στα κράτη μέλη να μεταρρυθμίσουν ενδεχομένως, σύμφωνα με το άρθρο 48 ΕΕ, το νυν ισχύον σύστημα.

51 Οι αναιρεσείοντες δεν μπορούν, ωστόσο, να υποστηρίξουν βασίμως ότι στερούνται οποιασδήποτε δικαστικής προστασίας. Όπως προκύπτει από το άρθρο 6 ΕΕ, η Ένωση βασίζεται στην αρχή του κράτους δικαίου και σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου. Επομένως, τα κοινοτικά όργανα υπόκεινται στον έλεγχο του συμβατού των πράξεών τους με τις Συνθήκες και τις γενικές αρχές του δικαίου, όπως και τα κράτη μέλη όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ενώσεως.

52 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το άρθρο 34 ΕΕ προβλέπει ότι το Συμβούλιο μπορεί να εκδώσει πράξεις διαφορετικής φύσεως και περιεχομένου. Σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, ΕΕ, το Συμβούλιο μπορεί «να υιοθετεί κοινές θέσεις προσδιορίζοντας την προσέγγιση της Ένωσης ως προς συγκεκριμένο θέμα». Η κοινή θέση υποχρεώνει τα κράτη μέλη να συμμορφωθούν προς αυτή, δυνάμει της αρχής της ειλικρινούς συνεργασίας η οποία συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα γενικά ή ειδικά μέτρα που ενδείκνυνται για τη διασφάλιση της εκτελέσεως των υποχρεώσεων που υπέχουν από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (βλ. προμνησθείσα απόφαση Pupino, σκέψη 42). Το άρθρο 37 ΕΕ προβλέπει έτσι ότι τα κράτη μέλη υποστηρίζουν τις κοινές θέσεις «στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών και διεθνών διασκέψεων, στις οποίες συμμετέχουν». Ωστόσο, μια κοινή θέση δεν λογίζεται ως παράγουσα έννομο αποτέλεσμα έναντι τρίτων. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, στο σύστημα που εγκαθιδρύει ο τίτλος VI της Συνθήκης ΕΕ, μόνον οι αποφάσεις-πλαίσιο και οι αποφάσεις μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου. Ούτε η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, όπως καθορίζεται από την παράγραφο 1 του

άρθρου 35 ΕΕ, να αποφαίνεται με προδικαστικές αποφάσεις καταλαμβάνει και τις κοινές θέσεις, αλλά περιορίζεται στον έλεγχο του κύρους και στην ερμηνεία των αποφάσεων-πλαίσιο και των αποφάσεων, στην ερμηνεία των συμβάσεων που καταρτίζονται δυνάμει του τίτλου VI, καθώς και στον έλεγχο του κύρους και στην ερμηνεία των μέτρων εφαρμογής τους.

53 Μη προβλέποντας δυνατότητα των εθνικών δικαστηρίων να υποβάλουν στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα σχετικό με κοινή θέση, αλλά μόνον ερώτημα που αφορά τις πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 35, παράγραφος 1, ΕΕ, το άρθρο αυτό αντιμετωπίζει ως πράξεις δυνάμενες να αποτελέσουν αντικείμενο μιας τέτοιας προδικαστικής παραπομπής όλες τις αποφάσεις που λαμβάνει το Συμβούλιο και οι οποίες σκοπούν στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων έναντι τρίτων. Εφόσον σκοπός της διαδικασίας που επιτρέπει στο Δικαστήριο να αποφαίνεται επί προδικαστικών ερωτημάτων είναι η διασφάλιση της τηρήσεως του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης, μια περιοριστική ερμηνεία του άρθρου 35, παράγραφος 1, ΕΕ θα αντέβαινε στον σκοπό αυτόν. Συνεπώς, η δυνατότητα προδικαστικής παραπομπής στο Δικαστήριο θα πρέπει να αναγνωριστεί ως προς όλες τις αποφάσεις που λαμβάνει το Συμβούλιο, ανεξαρτήτως της φύσεως ή της μορφής τους, και οι οποίες σκοπούν στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων έναντι τρίτων (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 31ης Μαρτίου 1971, 22/70, τη λεγόμενη «AETR», Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 729, σκέψεις 38 έως 42, και της 20ής Μαρτίου 1997, C-57/95, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-1627, σκέψεις 7 επ.).

54 Κατά συνέπεια, μια κοινή θέση που έχει, ως εκ του περιεχομένου της, έκταση εφαρμογής σημαντικότερη από εκείνη που προβλέπει η Συνθήκη ΕΕ γι' αυτό το είδος πράξεων πρέπει να μπορεί να υποβληθεί στον έλεγχο του Δικαστηρίου. Ως εκ τούτου, ένα εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται διαφοράς η οποία, παρεμπιπτόντως, θέτει ζήτημα κύρους ή ερμηνείας μιας κοινής θέσεως υιοθετηθείσας βάσει του άρθρου 34 ΕΕ, όπως εν προκειμένω ένα μέρος της κοινής θέσεως 2001/931 και, εν πάση περιπτώσει, το άρθρο 4 καθώς και το παράρτημά της, και το οποίο αμφιβάλλει σοβαρά ως προς το αν η κοινή αυτή θέση σκοπεί, στην πραγματικότητα, στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων έναντι τρίτων θα μπορούσε να ζητήσει από το Δικαστήριο να αποφανθεί προδικαστικώς, υπό τους όρους του άρθρου 35 ΕΕ. Θα εναπόκειται τότε στο Δικαστήριο να διαπιστώσει, ενδεχομένως, ότι η κοινή θέση σκοπεί στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων έναντι τρίτων, να την αναχαρακτηρίσει ανάλογα με την πραγματική φύση της και να αποφανθεί επί του προδικαστικού ερωτήματος.

55 Το Δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο να εξετάζει τη νομιμότητα τέτοιων πράξεων όταν ασκείται προσφυγή από κράτος μέλος ή από την Επιτροπή υπό τους όρους του άρθρου 35, παράγραφος 6, ΕΕ.

56 Τέλος, πρέπει να υπομνησθεί ότι εναπόκειται στα κράτη μέλη και, ιδίως, στα δικαστήριά τους να ερμηνεύουν και να εφαρμόζουν τους εσωτερικούς δικονομικούς κανόνες που διέπουν την άσκηση των προσφυγών κατά τρόπο που να παρέχει στα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν δικαστικώς τη νομιμότητα κάθε αποφάσεως ή κάθε άλλου εθνικού μέτρου σχετικού με την κατάρτιση ή την έναντι αυτών εφαρμογή μιας πράξεως της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και να ζητήσουν αποκατάσταση της ζημίας που τυχόν υπέστησαν.

57 Επομένως, οι αναιρεσείοντες δεν μπορούν βασίμως να υποστηρίζουν ότι η αμφισβητούμενη κοινή θέση τούς στερεί τη δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής, αντίθετα προς τις επιταγές της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, και ότι η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη προσβάλλει το δικαίωμά τους να τύχουν τέτοιας προστασίας. Κατά συνέπεια, αυτός ο λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

— Επί του λόγου αναιρέσεως που αντλείται από τη μη τήρηση της δηλώσεως στην οποία προέβη το Συμβούλιο με την απόφαση 15453/01 της 18ης Δεκεμβρίου 2001

58 Οι νυν αναιρεσείοντες επικαλέστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου τη δήλωση στην οποία προέβη το Συμβούλιο με την απόφαση 15453/01, της 18ης Δεκεμβρίου 2001, σύμφωνα με την οποία «το Συμβούλιο υπενθυμίζει, όσον αφορά το άρθρο 1, παράγραφος 6, της κοινής θέσεως για την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, καθώς και όσον αφορά το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού για τη λήψη ειδικών περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ότι κάθε σφάλμα ως προς τα πρόσωπα, τις ομάδες ή τις οντότητες που [τα άρθρα αυτά αφορούν] παρέχει δικαίωμα στο θιγόμενο μέρος να ζητήσει δικαστικώς αποζημίωση».

59 Κατά τους αναιρεσείοντες, η δήλωση αυτή πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως της όγδοης αιτιολογικής σκέψεως της αποφάσεως 2003/48/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με την εφαρμογή ειδικών μέτρων αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, σύμφωνα με την οποία «[η] παρούσα απόφαση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αναγνωριζόμενες στο άρθρο 6 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση αρχές. Κανένα στοιχείο της παρούσας απόφασης δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επιτρέπει την παραβίαση της νομικής προστασίας που παρέχει το εθνικό δίκαιο στα πρόσωπα, τις ομάδες και τις οντότητες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος της κοινής θέσης 2001/931/ΚΕΠΠΑ».

60 Ωστόσο, από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι μια τέτοια δήλωση δεν αρκεί ώστε να δημιουργηθεί μια δυνατότητα ένδικης προστασίας που δεν προβλέπεται από τα ισχύοντα κείμενα και, επομένως, δεν μπορεί να της αναγνωριστεί οποιαδήποτε νομική σημασία ούτε μπορεί να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία του δικαίου που πηγάζει από τη Συνθήκη ΕΕ όταν, όπως εν προκειμένω, το περιεχόμενο της δηλώσεως ουδόλως απαντά στο κείμενο της σχετικής διατάξεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1991, C-292/89, Antonissen, Συλλογή 1991, σ. I-745, σκέψη 18· της 29ης Μαΐου 1997, C-329/95, VAG Sverige, Συλλογή 1997, σ. I-2675, σκέψη 23, και της 24ης Ιουνίου 2004, C-49/02, Heidelberger Bauchemie, Συλλογή 2004, σ. I-6129, σκέψη 17).

61 Επομένως, χωρίς να υποπέσει σε νομική πλάνη το Πρωτοδικείο, με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, έκρινε ότι η δήλωση του Συμβουλίου που περιέχεται στην απόφαση 15453/01 της 18ης Δεκεμβρίου 2001 δεν αρκεί ώστε να απονεμηθεί στο Δικαστήριο αρμοδιότητα προς εκδίκαση αγωγών αποζημιώσεως στο πλαίσιο του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ.

62 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι δεν είναι νομικώς πεπλανημένη η διάταξη με την οποία το Πρωτοδικείο έκρινε εαυτό αναρμόδιο να εκδικάσει την αγωγή αποζημιώσεως με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν οι νυν αναιρεσείοντες από την εγγραφή της Gestoras Pro Amnistía στον κατάλογο του παραρτήματος της κοινής θέσεως 2001/931, όπως αυτός ενημερώθηκε με τις κοινές θέσεις 2002/340 και 2002/462.

63 Επειδή κανένας από τους λόγους αναιρέσεως δεν είναι βάσιμος, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

64 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο ζήτησε να καταδικαστούν οι αναιρεσείοντες στα δικαστικά έξοδα και αυτοί ηττήθηκαν, οι αναιρεσείοντες πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα.

65 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο επίσης έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του εν λόγω άρθρου 118, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, πρέπει, επομένως, να οριστεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει τη Gestoras Pro Amnistía, τον J. M. Olano Olano και τον J. Zelarain Errasti στα δικαστικά έξοδα.

3) Το Βασίλειο της Ισπανίας φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

(υπογραφές)